

OM DU SKULLE BLI KATOLIK

av

Peter Schindler

Ny reviderad utgåva

Det är ett välkänt och påtagligt faktum att vår tid präglas av uppbrott från värdesystem och normer. I detta "värdenas sönderfall" söker många människor en andlig hemort i mystiska läror och sekter, främmande religioner, meditationsskolor, kampsport och andra "andliga" gemenskaper. En del befinner sig i ett ständigt sökande, andra klamrar sig fast i den ordning de kan finna, om än skenbar, osäker eller t.o.m. skadlig.

Föreliggande lilla text trycktes för första gången år 1952. Målgruppen var - får man förmoda - en liten skara sökare med en viss kännedom om den katolska Kyrkan. Syftet framgår mycket klart i det första stycket; att hjälpa dem på traven, som har börjat söka men som inte riktigt kan finna den rätta vägen. Den katolska Kyrkan var i Norden vid denna tid ett litet exklusivt fenomen med några tiotusen medlemmar, de flesta invandrade italienare, österrikare och polacker.

Det lilla formatet till trots lockade Kyrkan också en ständig skara skandinaver som växt upp i en annan tradition. . Det var framförallt dessa som dansken Peter Schindler, själv konvertit och katolsk präst, vände sig till i denna skrift. Många kanske känner en dragning till den katolska tron men hur många av dem vågar ta steget och konvertera?

Sedan dess har det gått fyrtio år. Tiderna har förändrats, sekulariseringens vindar har stormat vidare över kontinenterna, ända in i Vatikanens salar och skrivbyråer. Det Andra Vatikankonciliet öppnade Kyrkans portar för världen och nya infallsvinklar söktes i en dramatisk kamp för att anpassa klädseln efter omgivningen. Men i detta heroiska försök att nå ut, att "bli hörd", släpptes också orons anda in, otyglad kritiklusta och överdriven reformiver hotade skymma själva kärnan i tron. Resultatet har inte låtit vänta på sig - trots stora framsteg när det gäller Kyrkans möjlighet att existera i många länder, framför allt i Afrika och östra Europa, töms seminarier och kloster, avfallen är många och den katolska familjen tvingas världen över att föra en ständig kamp emot samhället utanför för att upprätthålla ett sannskyldigt praktiserat katolskt trosliv.

Nedtoningen av det magistrala hos läroämbetet har förvisso givit Kyrkan en mera tidsanpassad skepnad. Men det har också lämnat många människor utan en tydlig andlig vägledning. Många frestas

att säga: "Vad var det vi sade: Så går det när man försöker göra Kyrkan populär!".

Men man måste också se "Kyrkans kris" som en följd av de tidens vindar som svept över hela vårt kulturliv. Den förnuftstro, som i Peter Schindlers text går under beteckningen "ordning och system" har undergått en våldsam nedvärdering. Tanke och förnuft har i vårt senaste decennium främst använts till att lösa ekonomiska och tekniska problem; när det gäller filosofi och teologi har man däremot alltmer hänfallit till spekulation och fri "diktning". När så tankar har blivit emotsagda med andra tankar, har det uppfattats som ett angrepp på själva rätten att tänka.

Att systematisera sina tankar inom det andliga har i vår nordliga provins dessutom sedan reformationen betraktats närmast som ett helgerån på det känsliga djupt personliga "religiösa" sinnet.

Men det katolska inslaget har under senare tid blivit påtagligt mera markant i vårt svenska samhälle. Invandringen från Latinamerika, från Polen, Ungern, Tjeckoslovakien och Balkan har tvingat fram en expansion av den katolska Kyrkan i Norden som är större än någonsin sedan reformationen. Många som idag växer upp hör till den första generationen "svenska" katoliker - de har i vissa fall fått katolsk uppfostran i hemmet och i församlingen men går i vanlig svensk skola och har hela sitt umgänge i icke-katolska kretsar. Situationen blir något förvirrad, om denna generation inte kan bilda sig en egen personlig trosgrund utan ständigt är hänvisad till olika lojalitetsband - än familj och föräldrar, än skolkamrater och andra, som saknar förståelse för varje form av praktiserad religion.

Mot denna bakgrund faller det sig naturligt att åter ge ut fader Schindlers lilla vägledning för sökare. Texten vänder sig direkt till den frågande och undrande individen, den vädjar till varje människas sanningslidelse, att hon skall ta den på högsta allvar, oavsett kriser, ideologier, kyrkopolitik, -ismer och trender. Den kan därför tjäna som en tankeväckare inte endast för den som står utanför Kyrkan, utan även för katoliker som behöver erinra sig "kraftkällorna" bakom den tro de bekänner sig till.

Det är också tankeväckande att konstatera, att inget som står i denna text i något avseende har upphört att gälla, trots fyrtio år av kyrkliga reformer, nya tankebanor, andra värdeskalor, totalt förändrade kartbilder, nya härskare, påvar och biskopar och nya generationer av troende. Detta är ett tecken på att Peter Schindler stod på fast grund. Han stod mitt i Kyrkans tradition, vilket också framgår av de ekon från kyrkofäder och kyrkolärare (från S.

Augustinus till S. Thomas av Aquino) som ibland hörs mellan raderna.

En fast grund kan liknas vid en klippa. Det arameiska uttrycket för klippa är *kefas*, på grekiska *petros*. I den latiniserade formen igenkänner vi ordet *petrus*.

Ulf Silfverling

OM JAG SKULLE VARA NÅGOT...

Varför skulle jag egentligen...?

Dessa sidor är riktade till alla de som gång efter annan tänkt eller sagt: - Om jag skulle vara något (i fråga om religion) så skulle jag vara katolik. - men som inte har kommit längre.

De är även till en viss grad riktade till sådana människor som "är något", men som inte är nöjda med det de är, därför att det inte är ordning och system i det och därför att det är slappt istället för starkt och vållar oro istället för lugn. Sällan leder det för någondera av dessa typer längre än till en vag längtan.

Skall man då nödvändigt vara något?

Två omständigheter talar för detta: Det är ordning, system och harmoni i naturen, där följs vissa lagar så systematiskt att vi uppfattar avvikelse från den givna ordningen som kaos, som upplösning och undergång. Och hos oss själva: vi har ordning och system i alla livets förhållanden. Om vi inte har det, går vår existens av oro mot sin undergång. Är det då inte rimligt att det också skall vara ordning och system i det viktigaste i livet; i religionen? Då vår tanke i fråga om allt annat bör röra sig i bestämda banor, bör vara logisk och systematisk - är det då tänkbart att den i sin huvudfunktion, i livsåskådningen, skall kunna tillåtas att försjunka i kaos, utan att hela vårt själsliv därigenom skulle fördärvas och splittras?

Religiös utan kyrka?

Men kan man då inte vara religiöst inställd till livet, ja t.o.m. vara "from" utan att omfatta en bestämd religion eller tillhöra en kyrka? Det kommer an främst på vad man menar med "religiöst inställd" och "from". Med dessa uttryck menas väl en förnuftets och hjärtats beredvillighet att underkasta sig och följa Guds vilja och lagar om och så snart de skulle komma till vår kännedom. Skulle det alltså bli klart för oss att Gud en gång för alla har stiftat en ordning, ett system, en Kyrka för att ge form och ledning åt vår religiösa längtan och för att skydda oss mot de psykologiska fallgropar, det svärmeri och den oordning som ett diletantmässigt sysslande med religion tyvärr alltför ofta leder till, så är det ju just vår "religiösa inställning" och vår "fromhet" som fordrar att man ansluter sig till denna Kyrka.

Om du skulle bli katolik?

Om du skulle låta din längtan och din strävan mot Gud föra dig till att undersöka den katolska Kyrkans lära, och om du efter en grundlig undervisning skulle komma till den övertygelsen att den och endast den vill Gud att du skall tillhöra - hur skulle din dag och ditt liv då te sig? På vilka sätt skulle din livsföring efter detta steg skilja sig från protestantens, tvivlarens, förnekarens och sökarens?

Det svar vi här ska ge förutsätter följande: 1. att du blir en god katolik, som gör allvar av sin tro - det betyder alltså inte att *de flesta*, än mindre *alla* katoliker skulle leva så - och 2. att din undervisning hos en katolsk präst har varit fullständig och inte har lämnat någon väsentlig punkt obehandlad.

Tänk dig alltså ett år framåt i tiden - du vaknar en morgon och är katolik...

I. DIN VARDAG

Morgonen

Du stiger upp tidigare än förut, ty du har plikter att fylla innan dagens värv kallar. Morgonen är Kyrkans faddergåva till sina nya barn. Den religion som utövas fastande i den stränga och rena morgonstunden är nykter, klar och redbar, och den bär offrets prägel - i motsats till kvällens sentimentala och svärmiska religiösa stämningar som är det rätta elementet för osund sekterism.

Till och med om du vaknar lika sur och tvär som en hedning, höjer du med en kraftansträngning din själ till Gud, gör korstecknet och ber en kort bön. Så är dagen offrad och helgad åt Gud och du har från början den rätta inställningen.

Sedan blir det fråga om dagens andakt. Den är beroende av dina yttre omständigheter och livsförhållanden. Kanske hör du till de lyckliga som tidigt, fastande beger sig ut i den ljusa dagningen eller i den kulna och regniga morgonen och söker sig till närmaste kyrka för att bevista dagens mässa och gå till Herrens bord. Först *därefter* kommer kaffet och morgontidningarna. Det är inte så konstigt att det krävs betydligt mera nu för att du skall spåra ut från Guds väg, när du börjar din dag på detta sätt - än tidigare med tanke på hur du *då* anträdde din dag.

Kanske är du bunden av din verksamhet eller din familj så att du måste förrätta din morgonandakt hemma. I så fall läser du de böner, som du med eller utan din själasörjares medgivande föreskrivit dig själv; och om du har morgonhumör så kan du vara säker på att offret av ditt dåliga lynne är behagligt för Gud och för din omgivning. En del föredrar att förrätta sin morgonandakt för sig själva, andra i kretsen av sin familj. Du har frihet att välja själv, ty Kyrkan föreskriver varken platsen eller sättet eller bönen längd.

Dagens arbete

Så gäller det dagens arbete. Du kan inte hålla vardagen som "söcken" och söndagen ensam som "helig". Ditt arbete är det, som du enligt Guds vilja skall "ge kejsaren", liksom du i den tidiga morgonstunden har "givit Gud vad Gud tillhör". Det fordras alltså en ständigt återkommande revision av ditt förhållande till plikt, energi,

arbetstakt och omsorg, kolleger, över- och underordnade, ekonomi, affärsmoral och ämbetsplikter. Allt detta måste du kanske ofta dryfta med din biktfader och själasörjare, först för att kunna se det i Guds ljus och sedan för att kunna efterleva det som du har fått klart för dig och göra det till en ny god vana. Ditt uppförande på detta område är din nya Kyrkas egentliga missionspredikan. Det är *detta* och inte offentliga "vittnesbörd" som krävs av dig.

Så förhåller det sig också med livet i hemmet. Om även de andra har övergått till Kyrkan går det hela lättare, ty då kan ni följas åt på den besvärliga väg som heter samliv. Om inte, så är ditt hemliv den enda predikan de andra får höra. Detta förklarar varför så många av oss katoliker har fått vänja oss vid att se våra kära förbli där de varit. Orsaken är vårt dåliga exempel. Det finns inget slagfält så blodigt som vardagsrummets golv. I detta avseende mer än i något annat är du i behov av Guds nåd och Kyrkans hjälp.

Religiöst liv

Förutom att helga vardagen genom att uppfylla ditt stånds plikter krävs av dig ansträngningen att "vandra på vardagens gator som i en högtidlig kyrka", ansträngningen med ditt religiösa liv. Ingen annan, inte ens en präst, kan lära dig att "vandra under skyn", att föra smärta och glädje, förargelse och hjärtesorg, ekonomiska bekymmer och svag hälsa, tidens tryck och vardagens problem in under Guds ljus. Du måste själv försöka sträva, strida, lida besvikelser, snubbla och resa dig upp igen - *lära dig krypa innan du kan gå*. Du måste själv göra dina erfarenheter och finna din väg, och det kostar - som allt andligt liv - både tanke- och viljeansträngning gentemot det bångstyriga känslolivet. Men du saknar inte en vän i allt detta; du kan finna honom i biktstolen eller arbetsrummet så ofta du behöver honom.

Och så har du hjälpmedel, som du inte kände till förut. Du kan, när din väg leder där förbi, lugnt gå in i en kyrka, där Gud själv bor i Tabernaklet (skåpet vid den eviga lampan) i det Bröd som är Gudamänniskan själv. Du kan göra en paus i arbetet då och då och vila dig genom att be Fader vår. Och du kan trösta dig med förvisningen om att vad du själv eller andra än anser vara framsteg eller tillbakagång, så frågar vår kärleksfulle Fader inte efter succé eller fiasko, utan Han ser endast till om viljan var god och om du tillfullo använde hela din förmåga - sedan må de gå som det kan.

Afton

Så är dagen slut. Du kan inte som förr bara låta livet ebba ut och själv dåsa bort. Du håller en kort samvetsrannsakan i den helige Andes ljus, bekänner för Gud vad du medvetet eller omedvetet har gjort för fel och misstag mellan morgon och kväll. Du tackar för alla de gåvor du fått motta under dagens lopp, du anbefaller dig själv och de dina i Herrens beskydd, och liksom din dag började med tillbedjan låter du den nu sluta med lovprisning av himmelens Majestät och innesluter dig genom korstecknet i Guds frid även om kinden är våt av tårar.

Perspektiv

Blir din väg lätt eller svår? Det kan ingen svara på. Blott en sak kan du vara förvissad om: den blir varken banal eller innehållslös, ty du vandrar med en oändlighet över dig, en avgrund under dig och en evighet omkring dig.

II. DIN LIVSSTIL

Vad är förbjudet?

Den katolska Kyrkan uppställer inget kategoriskt förbud mot dans, alkohol, tobak, köttmat, teater, sport, nöjen, kortspel, sällskapsliv eller friluftsliv i naturens sköte - såsom ofta är fallet i s.k. frikyrkliga kretsar. Men den lär dig att anlägga en bestämd syn på allt detta - en måttstock med noga fastställd skala:

1. - Är det till skada för mig själv - ger det anledning till synd för mig - då måste det undvikas som man undviker en smittofara. En sak smittar en natur, en annan sak en annan. Åter en annan sak skadar alla eller ingen alls. Det kan inte uppställas en regel för alla, utan var och en måste ärligt ta ställning till dessa problem i enlighet med sina erfarenheter och sitt samvete samt i samråd med sin biktader, för att å ena sidan komma ifrån all hysteri och å andra sidan undvika fara för synd.

2. - Är det till skada för andra? Om andra av min inställning kan dra den berättigade slutsatsen att de kan tillåta sig allt detta även med fara för sin själ, då måste det offras liksom man måste avstå från att tillverka explosiva ämnen i närheten av bostäder. Inte heller här kan en för alla gemensam regel ges, men en skicklig själasörjare skall säkert vägleda den så att man varken skadar andra själar eller förfaller till skrupler.

3. - Är det till uppbyggelse för mig själv eller andra? Det är inte här frågan om en direkt religiös påverkan, utan om huruvida dessa ting verkar andligen stimulerande på mig så att de överhuvudtaget ökar min religiösa mottaglighet och prestationsförmåga, vilket är fallet t.ex. med musik, en skogs promenad eller ett kärt besök. Eller kanske verkar de - om också nästan omärkligt - avtrubbande, förråande eller bedövande på mitt själsliv.

Humör och askes

Med utgångspunkt från riktlinjerna ovan kan du reglera ditt liv och ändrar det som är i behov av ändring. Och du förundrar dig över det

goda humör och den friska gladlynthet som alltid följer med en sund katolsk livsföring.

Men samtidigt har askesen sin stora plats i det katolska livet, även utanför klostermurarna, bland "världsmänniskorna". Men den är reglerad och inte en godtycklig askes. Du avhåller dig från kött på fredagen och du inskränker på din föda under fyrtyodagarsfastan lika naturligt som du håller fest på högtidsdagarna. Vår kloka, gamla Kyrka reglerar askesen med all den visdom som hon har förvärvat, ty hon vet att självrådighet i denna sak mycket lätt kan leda till snedvridenhet i psykiskt hänseende.

Som ett slutomdöme kan man säga: Allt är tillåtet för mig som inte är synd, eller leder mig själv eller andra till synd. Och för det jag syndat gör jag bot, dels genom att följa Kyrkans fasteregler, dels genom min personliga botgöring i det fördolda.

Det sexuella problemet?

Vilka ståndpunkter intar Kyrkan till det erotiska livet på gott och ont? Vad fordrar den av sig själv i detta avseende?

Dess teoretiska inställning och motiven för dess principer har redan vid undervisningen dryftats med dig. I praktiken är dess ståndpunkt denna: Du kan inte tillåta dig någon frivillig sexuell funktion utanför ett sunt äktenskap, ty det sexuella har inte en mening i sig självt utan genom äktenskapet. Och därför kan du inte heller bryta dig ur ett lagligt och giltigt äktenskap.

Du säger kanske att detta är ett "hårt tal". Redan apostlarna sade detsamma och Kristus förnekade det inte. Men det är *hans* tal och den katolska Kyrkan kan inte tänkas vika från det, då det är den som är väktaren och administratören av hans instiftelse.

Det betydde en gång för Kyrkan förlusten av England att den förbjöd en konung att förskjuta sin hustru. Det har i ett par människooåldrar (inte minst i Frankrike) kostat den skaror av anhängare att den inte tolererar barnbegränsning, och kravet på avhållsamhet utanför äktenskapet har i alla tider mötts med en storm av protester i vetenskapens, frihetens, skönhetens, sundhetens, bekvämlighetens och alla möjliga andra namn. Kyrkan går sin väg fram utan att fika efter framgång, massanslutning eller rykte för att vara liberal och modern; dess principer med avseende på denna fråga är nämligen inte dikterade av påvar och präster utan av Jesus Kristus själv.

Synd och syndare

Det är också i enlighet med *hans* inställning som Kyrkan, samtidigt som den stämplar synden som synd, är gränslöst långmodig mot den svage och utsägligt mild emot syndaren som ångrar sig och vill bli upprättad och få förlåtelse. Det finns ingen katolik som vägrats förlåtelse när han ärligt och klart bekänt sexuella felsteg med vilja att avstå från dem i fortsättningen.

Kyrkan är inte fantast som vissa dilettanter i religion och själavård, vilka lovar dig omedelbar frihet från synd (och kanske t.o.m. från frestelse) på detta område, bara du "omvänder dig" eller "blir förvandlad". Den vet av erfarenhet att på en del verkar första bikten så att de genast och för all framtid blir fria från sitt sexuella elände - men för andra blir det en kortare eller längre (kanske livslång) kamp med omväxlande segrar och nederlag. Lika lite som den garanterar världslig medgång, lovar den alla människor en ofelbar och ostörd framgång på detta område.

Men Kyrkan ger åt alla som har den rätta inställningen i denna sak, det som Gud själv har givit henne makt att skänka, då han sade: "De vilkas synder ni förlåter, dem är synderna förlåtna".

Biktbarn och biktfader

För övrigt skall hela detta kapitel inte avhandlas offentligt, utan privat med den som du har utvalt till din biktfader och själasörjare. Du har skäl att glädja dig över att du inte är hänvisad till att konsultera någon vem som helst i denna sak, utan i biktstolen möter en man som genom sitt celibat frivilligt har tagit denna börda på sig för livet. Hans utbildning och insikter borgar för att han inte är dilettant när det gäller detta svåra problem. Gläd dig också åt att din sak är dold hos honom under tystnadens insegel och att den inte kommer att göras till vare sig hans eller ditt "vittnesbörd", lika lite som han skall erbjuda dig någon form av ömsesidig förtrolighet när det gäller andra. Finns det ett område, där vi har behov av att stå inför en auktoritet och inte i en diskussionsklubb, så är det detta. Konstigt nog nöjer sig så många utanför Kyrkan med helt utbildade rådgivare för sitt andliga liv. Men vid kroppslig ohälsa söker de dock oftast läkare och specialister och inte dilettanter och kvacksalvare.

Äktenskapet

Om det är ditt förhållande till maken eller maken som är det kors du för med dig in i Kyrkan, så måste det ordnas och ordnas radikalt och om möjligt (såvitt det beror på dig) genast. Det kostar måhända en bitter insikt om och bekännelse av din egen skuld, men ödmjukhet innesluter löftet om nåd och upprättelse - människan är största när hon knäböjer, till och med inför en medmänniska. Den finns inte en procent av förstörda och söndrade äktenskap som inte kan repareras och konsolideras om *båda* parterna vill det, och det är förvånande hög procent som kan det även om bara *den ena* parten har en god vilja.

Umgänge med människor eller katolsk "takt och ton"

Att bli katolik betyder inte att lämna sitt sociala sammanhang. Man ska varken klä sig annorlunda eller bära uniform eller emblem. Man är inte tvungen att besöka speciella möteslokaler eller hålla sig borta från sådana som besöks av ens jämlingar. Man ska inte ha "reklam" på väggarna och någon särskild katolsk utsmyckning i hemmet, utöver det som ens egen lust och smak kräver, och man bör absolut inte överge sin bildningsnivå för att lägga sig till med "religiösa" manér som strider mot ens natur och uppfostran.

Det är naturligt att du av hjärtat unnar dina vänner att få del av det du själv har funnit, men du leder dem ingalunda dit med framgång genom att vara uppseendeväckande och alltför enträgen, utan bäst genom naturlighet plus detta "något" som inte skall visas fram men säkert kan framskynta ändå. Bara detta kan väcka begär efter det som du har men de saknar. Ett "vittnesbörd" som inte är taktfullt - vore det så bara en bordsbön läst i närvaro av annorlunda tänkande - har ofta en direkt motsatt verkan än den avsedda.

Särskilda kallelser

Om du känner en speciell religiös kallelse och om du själv och din själasörjare är på det klara med att den är sund och äkta (att den t.ex. inte beror på hjärtesorg eller besvikelse) så har Kyrkan givetvis också en plats för denna - ja många platser allt efter din typ och arten av din kallelse. Med sin djupa psykologiska erfarenhet har Kyrkan allt sedan aposteln Paulus´ dagar vetat att det inte finns två helt lika själar, men även att olikheterna i stort sett sönderfaller i grupper. Därför har den institutioner - ordnar - för varje kallelse, varje typ som inte har för avsikt att endast gå "den vanliga vägen"; ordnar för

ett liv i bön och kontemplation, ordnar för undervisning och sjukvård, för socialt arbete, för askes och botgöring, lärda och olärda ordnar, ordnar för män och ordnar för kvinnor, ordnar med strängt fastställda regler och sammanslutningar av mindre sträng karaktär.

Det blir nu din sak att när du har vant dig en smula vid din nya religion finna din plats i Kyrkan som har plats för alla och som ställer var och en i den funktion han själv inser han är kallad till.

Vi förutsätter i det följande att din plats är i världen, i hemmet, i det vanliga vardagslivet.

III. DIN SÖNDAG

Söndagsplikt

Vid en eller annan punkt i undervisningen gick det till din förfäran upp för dig att det snart skulle vara förbi med den kära söndagsmorgonen (och förmiddagen) i sängen med tidning, kaffe på sängen och radio, ty det finns något som heter söndagsplikten. Rätt snart insåg du att dock att man inte bekänner sig till en religion för att inte praktisera den, och söndagen är nu en gång för alla kristendomens klassiska dag och den termometer varmed ett lands kyrklighet kan avläsas.

Du torde vid den undervisningen du har fått rätt snart ha insett att det tredje budet - du skall helga vilodagen - behöver en auktoriserad uttolkning. Utan en sådan tolkning skulle ju var och en kunna förklara detta bud på ett sådant sätt att det praktiskt taget blev så gott som värdelöst. Den ene skulle "helga" sin söndag genom utflykter i Guds fria natur, den andra genom att enbart vila, och återvändra kunde möjligen anse arbetet som det bästa sättet att helga denna dag. För att förebygga en sådan godtycklighet i tolkningen av detta Gudsbud, har Kristus givit sin Kyrka i uppdrag att "lära folken att hålla budorden". I kraft av detta gudomliga uppdrag har Kyrkan tolkat detta bud så att man som *minimum* måste övervara mässan på sön- och helgdagar, om icke något *allvarligt* hinder eller orimligt avstånd från kyrka föreligger, och att man avhåller sig från grövre arbete.

Söndagsplikten är ett av de genialaste utslagen av den katolska Kyrkans bekanta "samvetstvång", vilket kan ses av de magra resultaten av "samvetsfriheten" utanför densamma. Det måste finnas ett kriterium, en prøvosten som kan utvisa om en människa är med eller om hon har sagt upp kontraktet. Söndagen är för oss ett sådant kunskapens träd på gott och ont. Och om det är ett offer att fylla denna plikt, så är det ju endast på sin plats, då kristendom och offer är nära förbundna.

Kan den uppfyllas?

Den kloka gamla moderkyrkan kommer dig till mötes så att offret blir det "Kristi ok som är lätt", genom att den i större städer med flera kyrkor sörjer för att det hålls gudstjänst i en eller flera kyrkor så

gott som varje halv- eller i varje fall heltimme mellan klockan sex på morgonen och sex på kvällen. Alltså kan man i regel klara både skogsutfärder, matinéföreställningar med barnen, och sena lördagsvanor. Din undervisning har också lärt dig vilka omständigheter som rättmätigt befriar dig från söndagsplikten.

Det är alltså inte fråga om möjligheten att uppfylla sin söndagsplikt, utan om god vilja och energiskt offersinne!

Söndagsprivilegiet

Nu skall sägas något om idealet. Idealet är den högtidliga latinska högmässan med en god predikan. Det förutsätter att du inte bara "bevistar" mässan (vilket man ju måste nöja sig med då man är trött och inte upplagd) utan även att du medverkar genom att fördjupa dig i det ceremoniel, vars mening och betydelse du lärt känna genom undervisningen, och ber med i de böner du har i din mässbok, både på latin och på ditt modersmål.

Din kyrkogång har helt och hållet bytt karaktär sedan du blev katolik.

Förr gick du i kyrkan endast då och då (julafton med de kära psalmerna!), nu går du varje helgdag. Förr gick du för att höra, nu går du för att dyrka. Förr gick du för att söka, nu går du för att du har funnit. Förr gick du för att få något för din själ, nu går du först och främst för att ägna Gud den dyrkan du är honom skyldig.

Kult

Den långa tid du vid din undervisning har befattat dig med mässoffret har visat att här föreligger en av de väsentligaste olikheterna mellan moderkyrkan och protestantismen.

Den lutherska gudstjänsten har för prästens vidkommande "Ordets" förkunnelse och för menighetens "Ordets" hörande som huvudändamål och allt det övriga är underordnat detta. Gudstjänstens huvudlinje går från predikstolen ned mot åhörarna i bänkarna.

Den katolska mässan har för såväl präst som menighet kulten, gudsdyrkan, som huvudändamål - inte så att prästen handlar på egna vägar, utan så att alla samverkar med honom. Han frambär det gemensamma offret för hela folket och för sig själv, liksom prästen i alla klassiska religioners tempel har gjort det och som vi känner det från helgedomen i Jerusalem. *Allt annat i gudstjänsten är underordnat kulten.* Ordet förkunnas för att dana Gudsdyrkare som tillber "i anda och sanning". Syndabekännelsen läses innan därför att

vi med rena händer skall kunna bära fram vårt offer inför den Allsmäktige. Gudstjänstens huvudlinje går här från varje enskild individ och från den församlade menigheten via prästen och altaret upp mot Gud.

När vi i mässoffret frambär åt den evige Fadern hans enfödde Son som offergåva, skänker han oss i gengäld denne sin gudomlige Son som själaspis i nattvarden, vilken förenar den enskilde med Gud och alla de deltagande med varandra och med alla katolska nattvardsgäster i världen.

I mässoffret förenar vi oss med Kristus som i detta offer alltjämt på det fullkomligaste sätt ärar Fadern och gör oss delaktiga i korsoffrets frukter. Det är i synnerhet i mässoffret som Han alltjämt är vår medlare, genom att Han å våra vägnar ärar, tackar och tillber sin Fader, medan Han å andra sidan överför Guds barmhärtighet, nåd och välsignelse till oss.

Liturgi

Firandet av detta mysterium omger vi självfallet med det mest utsökta människoanden kan uttänka i fråga om kyrkorum och utsmyckning, ord och toner, tyger och färger, uppträdande och innerlighet. Annars skulle det hela utmynna i oordning och privat godtycke.

Det räckte en tid, en hel rad söndagar gick förlorade för dig under undervisningen, innan du lärde dig den enkla sak som ett katolskt uppfostrat barn förstår av sig självt: att följa med mässan. Men nu går det av sig självt, och låt mig med min mer än tjugofemåriga erfarenhet som katolik försäkra dig det: mässan kommer dag för dag och år för år att bli allt rikare för dig, både med avseende på sina "fasta delar" som dagligen bedjas och i sina varierade texter för alla kyrkoårets söndagar och fester.

Sedan du börjat inse detta ryser du inte mera för "söndagsplikten", ty den har blivit ditt kristna privilegium, din rättighet som Guds barn, och du har gång på gång erfarit att hur ditt humör än var, så uppfyllde söndagen Guds hus med Herrens härlighet. Om den också fordrar ett offer, som de flesta av våra medmänniskor tvekar inför, så är söndagen god mot den, som är god mot söndagen.

"I Guds fria natur"

Räcker inte allt detta för att besvara den vanliga frågan: - Kan man inte vara en god kristen utan att gå i kyrkan? *Katolsk* kristen kan man inte vara utan att gå i kyrkan, de andra må svara för sig själva. Vi dyrkar inte Gud i "Guds fria natur" (ärligt talat: hur ofta gjorde du det innan du blev katolik?) utan enligt hans egen anvisning och instiftelse och enligt Kyrkans gamla skick och bruk i hans hus.

IV. BEKYMMER OCH PROBLEM

Är det svårt att vara katolik?

Blir jag lyckligare om jag blir katolik? Den frågan kan inte besvaras, men att du blir salig om du blir en god katolik, det kan garanteras med Guds egen garanti.

Är det bekvämare att vara katolik än att vara protestant eller inte höra till någon religion alls? Den frågan kan knappast heller besvaras, då katolicismen ju inte är "allmän kristendom" plus ett tillägg av något som kommit till under tidernas lopp och som reformationen åter har skalat bort. Den katolska tron är urkristendom, inte blott nytestamentlig, utan från tiden före Nya Testamentet kom till. Och dock är den inte en död fornkyrka, tvärtom, den är urkristendomen stadd i ständig utveckling enligt sina egna linjer. Därför kan den inte jämföras med en religiös produkt som är halvtannat årtusende yngre; även om denna produkt har bevarat en hel del arvegods från moderkyrkan medan allt annat på godtyckligt vis har förkastats.

Låt oss därför dela upp problemet om den katolska tron är bekvämare och först undersöka vad som inte är bekvämt i den och sedan vilka kraftkällor den äger och i vilken grad de gör det svåra lätt.

Kors för tanken

Det svåra är inte svårt på något särskilt sätt för oss katoliker, utan det är svårt för alla människor oavsett livsåskådning och kyrka.

Det är först *tankens* problem: krig, arbetslöshet, sjukdom, lidande, sorg, ondska, död, förtappelse - vartill kommer den enskildes personliga problem: vad är tillfällighet, vad är försyn, vad kan skyllas på omständigheterna och vad är rätt och slätt synd? För vad bär jag ansvar och vad skall jag ställa upp emot min själs personliga defekter, som jag är absolut ensam om att känna?

En systematisk undervisning under *katekumenatet* (konvertitens förberedelsestid) kommer in på dessa och många andra problem. Vi förutsätter att du har tagit dem under behandling med din kateket, har fått dem systematiskt ordnade och besvarade så långt Kyrkan nu har ett svar att ge dig. Vad skall vi då säga om den livsbelysning du fick där?

Att det rör sig om två poler: *logik* och *mysterium*.

Logik

Du har sett att katolskt tänkande inte begagnar andra kunskapsmetoder än vanligt profant tänkande. De lagar som gäller inom filosofi, matematik, medicin, kemi, historia och litteraturvetenskap, gäller även för katolsk teologi. Du har inte mött krav på att tro det orimliga, anta självmotsägelser eller "kasta dig ut på djupet". Därför har du kunnat följa det katolska tankesystemets byggnad bit för bit i dess logiska korrekthet och harmoniska ordning.

Mysterium

Katolskt tänkande har en insikt som vida överträffar det profana tänkandets. Det vet att Gud har uppenbarat sig på tre skilda sätt: i *naturen* runt om oss och inom oss, i *historien*, framförallt i Israels folks historia, och i *Jesus Kristus*, förebådad av det gamla förbundet. Det är övertygat om att det är denna uppenbarelse som bevaras och förklaras av Kyrkan. Därför har du mött idéer och sanningar som övergår vår fattningsförmåga i samma utsträckning som Gud själv överträffar människan. Men du har insett att dessa sanningar är uppenbarade av Gud och alltså är lättare att hålla för sanna än idéer som vi själva har tänkt ut.

Endast ett exempel från din undervisning: Du har insett att Gud är till (hans blotta existens), men du har inte kunnat - och människotanken skall aldrig kunna - fatta djupet hos Guds oändliga väsen. Om detta väsen vet vi endast det som han själv röjer för oss genom den uppenbarelse, som hans Kyrka skänker oss som arv från Kristus.

Katolicism eller kaos?

Detta slags tankearbete är inte "bekvämt" även om kateketen anpassar sin framställningsform efter katekumenens förmåga - men är det då "bekvämt" att lära sig franska?

Eller är det "bekvämare" att inte kunna franska? För att stanna vid bilden: är kaos "bekvämare" än system och ordning? Det finns ett otal andra tankesystem än det katolska, men de är så inbördes motsägande och var för sig så vaga, att det gäller att välja mellan kaos och katolsk kristen lära.

Att tänka själv

Då du blev katekumen och satt så många timmar i prästens arbetsrum och lyssnade, frågade och diskuterade, och då du själv satt lutad över böcker om alla dessa frågor, slog det dig aldrig att hela undervisningen liknade en examensförberedelse? Det fanns ett omfattande ämne som hette katolsk tro och som du inte behärskade. Kanske du hade fuskat i det en tid, läst en smula och hört en smula, men från hur säkra källor? Så gjorde du det enda förnuftiga: du engagerade en lärare och han lade studiet av ämnet tillräta för dig, hänvisade till säkra källor, gick igenom de svåra ställena med dig, dryftade det du inte själv klarade av. Och en dag hade du fått en sådan överblick över ämnet att du kunde fortsätta på egen hand. Att ha en lärare, en vägledare, betyder inte att upphöra att tänka själv, utan att övergå från att rota i problem till att lära sig ett ämne

"Fri forskning" och "pröva själv" låter mycket fint, men i detta liv praktiseras det inte på ett högre intellektuellt stadium än sandlådan: för senare bruk är principen tidsödande och kaotisk och ger inget resultat. Detta beror på det vanliga fenomenet: religiöst intresse som utvecklas till sysslande med religion men aldrig leder till verklig religion. Ty det är visserligen lovat att "den som söker, han skall finna", men aldrig att "den som famlar han finner". Din undervisning visade dig att systematiskt arbete under vägledning leder till kunskap om sanningen. Varje religiöst "snokande" däremot leder (vilket du erfor själv innan du blev katekumen) till stampande på stället och diletantism.

"Skuld" och "synd"

Sedan är det *viljans* svårighet.

Det är kapitlet om synd. Och katoliken syndar (om han syndar) på samma sätt som protestanten och den som inte tror, då de är av samma kött, har samma nerver och sinnen och befinner sig i samma omgivning. Problemet är alltså inte specifikt katolskt utan allmänmänskligt.

T.o.m. den som inte bekänner sig till någon religion kan synda, då ju varje överträdelse av en erkänd norm innebär skuld i förhållande till den grad av klart medvetande och fri vilja som den begås under. Synd är alltså något gemensamt för alla som inte noggrant lever enligt sitt samvete.

Synden är störst hos oss som inte har hemmagjorda normer, utan Guds lag som måttstock. Vi syndar i den mån vi har en mer eller mindre klar kunskap om Guds vilja, och i den mån vår egen vilja är

mer eller mindre fri från yttre eller inre påverkan (frestelser och hämningar).

Då du närmade dig Kyrkan märkte du att det endast är av akademiskt intresse att psykoanalysera om den eller den synden har sin rot i ett sexuellt intryck i tvåårsåldern. Det var inte en psykologisk eller spekulativ förklaring som blev viktig för dig. Det som du nu sökte var förlåtelse för din synd av den himmelska suveränen som du nu lärt känna och vars lag du samtidigt insåg att du kränkt. Denna förlåtelse fick du i botens sakrament, och där kan du få den så ofta du behöver den och har den rätta inställningen.

Synda och bikta - och synda igen

Det var inte "bekvämt", om man också ofta hör sägas att det är bekvämt nog för katoliken: han syndar, och så biktar han bara, och så syndar han igen. När du kom så långt insåg du att det "att bikta" inte är bekvämt, inte är något man säger "bara" om. Det är förresten mycket bekvämare för de andra, ty de syndar, och så syndar de om igen *utan* att "bara" bikta.

Det tal du tidigare har hört om att bara komma till Jesus med sin synd och om att gå direkt till Gud och i kammaren bekänna för honom utan någon förmedlare, förbleknade det inte inför två fakta: Herrens ord "De vilkas synder ni förlåter, dem är synderna förlåtna" och erfarenheten av att den katolska bikten inför prästen utlöser en helt annan själslig energi än den syndabekännelse i bödens form eller inför en god vän vid ett förtroligt nattligt samtal. Det är som om greppet på hela detta kapitel blev allvarligt först då du utbytte din kammare mot biktstolen och den tillfälliga åhöraren mot en ordinerad präst - då du kom in under Guds instiftelse och lag.

Du har erfarit vad de vill säga att lämna det lilla mörka rummet (ack, så berövat all poesi och så litet påminnande om kyrkoscenen i Faust), lämna det ren och helig som den dag du blev döpt. Finns det en större stimulans i livet, ett starkare motgift mot synden? Jo, nåden vid altarbordet!

Nåden vid altarbordet

Så fick du förklaring på en hel del begrepp som rörde fenomenet synd.

"Synd" har liksom "nåd" och "liv", "frälsning" och liknande uttryck använts så okritiskt att de är som nötta mynt vilka mist sin prägel. Ingen vanlig människa anknyter mera en idé till dem. De säger oss ingenting om vi inte först analyserar deras mening.

Förr hörde du sägas att "allt är synd", t.o.m. våra ädlaste handlingar, ja i synnerhet de, då vi trodde dem vara Gudi behagliga. Men nu har du lärt att skilja mellan ofullkomlighet och synd, mellan mindre och svårare synd.

Om du förr var av den i vissa kretsar vanliga åsikten att "Kristus och kristendomen inte har skänkt världen en moral" så har din undervisning lärt dig att Frälsaren verkligen har givit människorna budord som han förutsätter att de med Guds kraft genom nåden verkligen skall kunna hålla, och att han inte vill veta av någon kompromiss utan fordrar av alla att de skall vara "fullkomliga såsom er himmelske Fader är fullkomlig". Vidare ger Gud, som du har sett, vissa människor kallelse till ett särskilt stånd genom att för dem peka på "de evangeliska råden" (lydnad, fattigdom och kyskhet). Och det bedrövar honom då "den rike ynglingen" inte har mod att följa kallelsen och offra sig. Kyrkohistoriens vittnesbörd om offer, askes och mystik som vi klarast ser hos helgonen är en illustration till att Guds vilja, eller helgelse, kan förverkligas av skröpliga människor.

Så har också du lärt att skilja mellan frestelse och synd. Frestelsen är ett så vanligt och normalt fenomen att t.o.m. vår gudomlige Frälsare själv frestades under sitt liv på jorden, om än blott utifrån. Men han vägrade att samtycka. Även helgonen frestades. Det är samtycket som (oavsett om det förverkligas i handling) alstrar fenomenet "synd". Detta Kristi och helgonens exempel har befriat dig från inte så litet skräck i ditt andliga liv.

Slutligen har du lärt dig att beundra Kyrkan för att den inte låter det sjätte budet så imponera på sig att den gör detta famösa kapitel till "det stora budet i lagen". Däremot är Kyrkan ytterst angelägen om det första budet: att älska Gud och nästan med all sin kraft och vilja.

Det är välgörande att i en värld som pendlar mellan sexuell överexponering och småaktig hypokondri möta en andlig makt som varken håller förstöringsglaset eller fikonlövet över det nakna, men som ger kärlekslivets titaniska skapardrift dess bestämda plats bland andra livskrafter - som förstår och förlåter också dess vildvuxna skott, beskär dem med kunnig hand och kärleksfullt läker såren.

Avfall

Då livet ter sig så rikt för en katolik, hur skall man då förklara avfall från tron?

Låt det genast vara sagt, att det ännu aldrig (i varje fall inte inom min erfarenhetskrets i vårt eller något annat land) har förekommit

avfall från sund, äkta upplyst och ärlig praktiserad katolsk tro till sund, principren, upplyst och ärligt tillämpad evangelisk-luthersk protestantism. Avfallen - de är ju inte få - är efter det ovan sagda lätta att förklara. En religion som uppställer krav skall alltid få vidkännas avfall (liksom en som ingenting kräver inte kan räkna med anslutning). Skilsmässa med därpå följande ny förbindelse är således en klassisk orsak. Lättjan i konflikt med de religiösa plikterna är en annan. En tredje är antagandet att ett liv i synd och intighet vore bekvämare. Dålig undervisning förenat med pseudovetenskap och en skev syn på begreppet "Kyrka" med förargelse över bristerna hos Kyrkans rent mänskliga sida som följd kan även det leda till avfall. Slutligen har det ju framgått att katolicismen inte endast fordrar att vissa *yttre* plikter uppfylls, utan (näst efter Guds nåd) räknar med en oavbruten kraftinsats från vår sida när det gäller vårt *inre* liv? Är det då så underligt att en eller annan kompromissar, svalnar och slappnar av? Är det underligt att det andliga livet då går långsamt utför och förtvinar?

Motgift

Mot denna fara - som är svaret på frågan om det är "bekvämt" att vara katolik och om man blir "lyckligare" genom att vara det - mot denna fara finns det endast ett medel, liksom överhuvudtaget mot all fara i allt slags andligt liv: att ösa ur det andliga livets källor. Om man upphör att studera eller att höra och utöva musik så avtrubbas intellektet och den estetiska känslan. Men om man öser ur källorna så flamlar den slocknande lågan snart upp på nytt.

Om du som katolik har större ansvar och dessutom bekymmer och problem i minst lika stor utsträckning som andra människor, så har du dock en fördelaktigare ställning beträffande kraftkällorna. Ty det kan inte förvåna att en religion som är grundad av Kristus själv besitter källor av samma rikedom som hans eget mänskliga och gudomliga väsen.

V. KRAFTKÄLLOR

Källor i Gud

Det är en allmänt erkänd sak att det såväl för individen som för Kyrkan ligger styrka i sådana institutioner som påvedöme, auktoritetsprincip, bikt o.s.v. Man kan blott förvåna sig över att andra religionssamfund inte efterliknat dem. Men jag vill våga det påståendet att dessa institutioner inte skulle ha samma kraft i fall de vore imiterade. De skulle endast ha ett rent mänskligt värde. Verkliga kraftkällor måste ha sin upprinnelse i Gud själv, vara instiftade av honom, vilket inte hindrar att han har kunnat anförtro människor "nycklarna" till dem och ställt dem under människors förvaltning. Det katolska Kyrkan kan i första hand erbjuda dig sju gudomliga kraftkällor, instiftade av Kristus själv, baserade på hans frälsningsverk och anförtrodda åt apostlarna och deras rättmätiga efterträdare: *Sakramenten*.

Det är framförallt eukaristin, botens sakrament, konfirmationen och äktenskapet du dagligen kommer i beröring med på ett nytt sätt. Kyrkan betraktar ditt protestantiska dop som giltigt och det får därför inte förnyas om det skett på rätt sätt enligt Kyrkans tradition och mening. Prästvigning och de sjukas smörjelse är mera perifera.

Botens sakrament

Bikten - ja, du minns hur den första kostade på och ständigt erfar du att förlåtelsens nåd betalas med skammens svidande smärta. Kuren är svår, men den är av Gud och det finns ingen annan. Det tar tid att få det rätta greppet om detta sakrament och kanske måste du byta biktfader innan du finner en som helt förstår dig. Du har full frihet att välja. Men när du funnit dig tillrätta småler du åt den gängse föreställningen att man "lägger ansvaret på prästen istället för att ta det på sig och frambära det inför Gud", ty nu först har du förstått ditt ansvar. Prästen kan nog tala goda ord och ge dig syndernas förlåtelse, men om du verkligen *får* den beror som du vet helt och hållet på din egen inställning. Men vilken lättnad var det inte att komma från periodvisa förtroenden till en tillfällig vän, från "delgivning" till ovidkommande personer och från den hopplösa kampen utan hjälp, att komma till en institution som inte i första hand erbjuder tröst, lättnad och hjälp, utan på Guds vägnar tilldelar dig hans förlåtelse för din synd!

Altarets sakrament

Nattvarden - har du tidigare nalkats Herrens bord (vid den protestantiska konfirmationen?), eller har du inte vågat eller velat? I varje fall framstår Altarets sakrament inte mera för dig som en gåta, ett problem eller kanske som något som inger en helig fruktan, eller något som aldrig angick dig - nu framstår det som det Mysterium, vari Guds Son i brödets gestalt organiskt skänker oss sitt liv. Själva formen för hur detta sker (en måltid) talar sitt tydliga språk om att vi ofta, ja *dagligen* vågar motta det. Vår själ lever av det. Därför kan vi närma oss altaret, kanske med en sund "fruktan och bävan" men aldrig i skräck, panik eller oro. Till en måltid hör rena händer, prydlig klädsel och bordskick, men där fordras ingen krampaktig anspänning av nerverna och man väntar sig inte vid de dagliga måltiderna samma stämning som vid livets få stora festbanketter. Tillit, lugn och regelbundenhet är en god eukaristisk förberedelse för en katolik.

Vanekristendom

Regelbundenhet - smakar inte det ordet "vanekristendom"? Jo, lyckligtvis! Är då "vana" ett fult ord? Finns det inte också goda vanor? Består inte all uppfostran och all självtukt i att uppmana och uppöva goda vanor? Du har under den tid du varit katolik även om den är kort, lärt dig att Kyrkan lägger mindre vikt vid det som i vissa kretsar kallas "personlig upplevelse" och "innerlighet", därför att den vet att det oftast handlar om nervprodukter och överspändhet som följs av förslappning och reaktion. Desto större vikt lägger den vid troheten - vid att viljan efterlever det som förnuftet har insett och gör det vare sig känslan är med eller emot. Gudsdyrkan bör inte vara beroende av något så bångstyrt och vankelmodigt som vår religiösa drift och vår religiösa känsla, som ständigt kastar om likt all annan känsla och hela vårt humör. Därför strävar vi efter "vanekristendom" i vår bön och i vår mässgång, i ett visst avseende även i bikten.

Kyrkans mysterium

Så är Kyrkan, den katolska Kyrkan, i sig själv en kraftkälla. Den är ett gudomligt mysterium, instiftat av Kristus själv - inte en organisation stiftad av dem som med bibeln i handen dyrkar ett gemensamt minne av Kristus. Den är ett mysterium därför att det bara är dess ena sida - det mänskliga - som faller inom vår

uppfattnings gränser. Du har under din undervisning fått veta mera om den katolska Kyrkans "syndaregister" genom tiderna än du förr har vetat. Just detta har klarlagt för dig att det inte är mänsklig dygd och duglighet (som du också fått veta mera om) som har upprätthållit den i snart tvåtusen år. Liksom du själv har din mystiska kraftkälla i Kyrkan, har den sin i Kristus.

Detta är den outrannsakliga delen av mysteriet Kyrkan. Kristus har lovat Kyrkan oförgänglighet och sin närvaro intill världens ände. Det tror vi - men på vilket sätt han åstadkommer att källor av helgelse och förnyelse alltid springer upp i dess mitt då själva helgedomen synes hotad av angrepp och synd och dömd till förfall, det vet vi inte - men vi har kunnat konstatera det under nitton sekler.

Vilken kraftkälla att tillhöra en Kyrka som varken är en diskussionsklubb eller en studiecirkel, men en auktoritet, som - medveten om sin av Gud givna uppgift - vågar tala med hans egna myndighet och gå till rätta med den som bevisligen är ohörsam gentemot dess tal. Det kan ibland synas sträng (bannlysning, index, förbud), men den är aldrig likgiltig. Den har också tidvis förefallit grym (inkquisition och religionskrig), men den har aldrig varit feg, ty den har rött martyrblod i sina ådror. Den kan te sig överväldigande storslagen som en bysantinsk imperator, men den kan aldrig vara ynkelig eller löjlig som en sekt. Man har hatat den, men ingen har någonsin vågat ynka den. Den har tidvis förefallit vara reaktionär, men den har aldrig "löpt efter varje vind". Om den varit korrumpierad så blev den dock aldrig helt fördärvad, mitt i dess slappaste perioder har alltid framsprungit källor till förnyelse inom den. Dess blotta existens genom nittonhundra år är en gåta, ett mysterium. Den tål intet brott mot det som Gud anförtrott i dess vård (dogmer, sakrament, budord och ämbeten), men den tillåter oss gärna att mynta ut det himmelska guldets med olika prägel för skilda tider, länder och folk. Den sjunger och talar *till* Gud på Kyrkans gemensamma modersmål, latinet, men *om* Gud talar den till oss på vårt lands tungomål. I dess modersköte finns rum för alla, det följer av dess väsen som katolsk (= universell): för dåren och den lärde, den svarte och den vite, akademikern och lantarbetaren, juden och araben. Den har inte ett budskap till de fattiga och ett annat till de rika, liksom den inte sneglar efter tendenser i tiden, "modern" tänkande eller populistiska idéer. Den är varken "gammalmodig" eller "modern", ty den är evig och därför är den alltid lika aktuell

Den arbetar gärna hand i hand med staten. Men om staten vill göra sig till dess herre eller gör den till sitt redskap, då är den oböjlig

och håller ut tills diktatorn är död och staten ombildas - den har evigheten för sig.

Mellan Gud och själen

När du möter påståendet att den katolska Kyrkan tränger sig in mellan Gud och människan medan protestanten "går direkt till Kristus", ska du svara att genom din undervisning fått klart för dig att Kyrkan just skall "tränga sig in" emedan den står som medlare mellan Gud och människorna och då Kyrkan är identisk med Kristus själv. Den "tränger" sig alltså inte in för att skilja utan för att förena - förena "lemmarna" (människorna) med "huvudet" (Kristus) och samla dem till en lekamen (Kyrkan). Du har också insett att det inte finns något "direkt tillträde" till Gud utanför Petrus och Kyrkan, som är byggd på honom som på hälleberget, då ju Kristus på förhand förbundit sig att i himlen stadfästa det som Petrus "löser" och "binder" här nere på jorden. Det är en kraftkälla att tillhöra en Kyrka som inte är en *organisation* som man kan anmäla sig till och gå ur efter eget godtycke, utan en *organism* som man blir ett med genom att förenas med Kristus och med sina medkristna.

Guds rike

Den katolska uppfattningen om Kyrkan är i sig en kraftkälla. Den utvidgar horisonten utöver tid och rum. Då du blev katolik blev du andligen släkt med hela Guds rike i historisk mening: profeterna, apostlarna, martyrerna, kyrkofäderna, ordensstiftarna, missionärerna och alla okända kristna under forntiden, medeltiden, renässansen och nutiden, och med Guds rike i geografisk bemärkelse: med alla katoliker i den latinska Kyrkan likaväl som i den grekiska, koptiska, kaldeiska, armeniska och malabariska i den mån de står i gemenskap med vår gemensamma heliga Fader - och med lekmän såväl som munkar och ordenssystrar, med botfärdiga och syndare, med självuppoffrande själar och dem som bara tär på det gemensamma goda.

De heligas gemenskap

Det blev för dig en stor upplevelse att upptäcka att det inte bara var en teori, ett tankeexperiment, utan en verklighet, detta som kallas "de heligas gemenskap". Det innebär att du i det ögonblick du blev katolik fick del i all bön, bot och gudstjänst, i allt offer i Kyrkan, liksom även du blev förpliktad att själv göra ditt bästa. Du förstod

vilken kraftkälla de har förlorat, dem som brutit sig ur den gemensamma moderkyrkan: en outtömlig fond, vars grundkapital inbetalats av Frälsaren själv, som ständigt förstoras genom varje enskild katoliks tillväxt i helighet - en fond att leva på i tider då du är fattig, en energikälla i tider av aktivitet.

Fromhetens källor

Så fann du kraftkälla i bibeln. Kanske du ofta tidigare har givit dig i kast med den boken. Men det har inte lett till någonting, ty du saknade som lekmän i allmänhet de erforderliga kunskaperna och den nödvändiga vägledningen. Då Kyrkan gav dig en bibel med noter och förklaringar öppnade sig boken för dig, både som historisk källskrift och som uppbyggelseläsning.

En annan kraftkälla fann du i reträter, ibland endast för en dag, ibland för flera), i "devotionalier", som krucifix, medaljonger, bilder, vigvatten, rosenkransar och liknande som inte är obligatoriskt, men som rätt använt är nyttigt - och i "andaktsövningar" såsom rosenkransbönen och korsvägen, vilka spirat upp i Kyrkans trädgård och kan praktiseras efter vars och ens tycke och behov.

Du lärde dig också inse välsignelsen i att använda en bönbok och fann att det inte betydde att "fria till Gud enligt formulär" utan att använda Abc- och läsebok till dess att man lärt sig tala rent och klart. Du insåg också hur den boken hjälpt dig till god "vanekristendom" också med avseende på bönen,. Förr var din bön endast ett oartikulerat skrik efter Gud och ett hjälplöst, osammanhängande stammande.

Protestanten känner vanligen bara den "personliga bönen". Katolsk tro lär dig en mängd andra böneformer: tillbedjan, litanior, liturgiska böner, speciella andakter och mediterande bön som använder de uppenbarade dogmerna för konkret andlig uppbyggelse.

Den sista kampen

När du slutligen fullbordat loppet, när du skall hem till Guds himmelska rike, lämnar Kyrkan dig inte i sticket. Hon skänker dig dödsstundens sakrament så att du inte behöver nöja dig endast med "tröst" eller blotta ord i din sista stund. Ja, hon följer dig bortom döden, inte blott genom att visa dig "den sista hedersbetygelsen" eller "hedra ditt minne", utan genom att med förbön i sitt dagliga mässoffer hålla din väg hem till Gud i åtanke.

Som nybliven katolik bör du ha fått intrycket att om det än följer ökat ansvar med den större kunskapen, så bjuder dig katolicismen

kraftkällor som du förr ej ens anat dig till. Frågan om det är "bekvämare" att vara katolik har därigenom mist allt intresse för dig. Verkligheten lär att det som är riktigt och sant också är möjligt och därmed nog.

VI. HUR BLIR MAN KATOLIK?

Själskamp?

Det behövs varken en nervkris, "omvändelse" (i psykiskt märkbar betydelse) eller en strålande inspiration från höjden för att bli katolik. Fortsatt läsning och grubbleri för lika litet till Rom som ändlösa diskussioner.

Det som behövs är en *i n s i k t* och ett *s t e g*.

Låt mig se på saken:

Blott denna *i n s i k t*: Det verkar sannolikt att lösningen på det religiösa problemet står att finna hos den katolska Kyrkan. Jag vill höra vad den har att säga. Jag vill varken bestämma mig för eller emot innan jag hört den till slut. Sedan vill jag i gengäld göra ett motprov och även höra den andra parten. Först därefter fattar jag mitt beslut.

Undervisning

S t e g e t är enkelt: ring på hos en katolsk präst, anmäl dig till undervisning för ett halvt eller ett helt år en gång i veckan. Det är detsamma som att göra den insats av tid och andlig energi som skulle fordras för att lära sig grunderna i ett främmande språk. Du måste också vara beredd att framställa alla dina tvivel och problem och inte ge dig förrän de är behandlade ett för ett, var för sig.

Alla de andra

Du frågar: Om det nu är så enkelt, varför blir då inte många flera katoliker och varför finns det så många troende, ädla och sökande själar som inte blir det?

Din egen levnadshistoria ger svaret. Varför kom du inte långt tidigare i kontakt med det centrala religiösa problemet: katolsk kristen tro eller kaos? Ingen här på jorden kan utreda om det berodde på lättja, synd eller yttre omständigheter. Men är det inte ganska likgiltigt? För många andra är svaret det att de redan hade en religion, folkkyrkans, en sekts eller en hemmagjord, som var tillräckligt stark för att inte föra dem ut i religiös oro - och Gud välsigne dem! Det är vår katolska övertygelse att Gud inte ställer en människa till svars för ett ljus han inte har givit henne. Däremot ställer han dig nu till svars för om du går vidare eller inte med de

tankebanor som måhända har flammats upp under läsningen av detta häfte.

Att bli katolik beror ytterst inte på våra egna intellektuella och moraliska ansträngningar, utan på Guds nåd. Han lägger inte ljusets ok på skuldror som är för svaga för att bära klarhetens ansvar. De gäller nu inte problemet "de andra" eller "alla människor". Det gäller dig!

Priset?

Vad kostar det att vara katolik?

I pengar bara en skälig församlingsavgift anpassad efter dina levnadsvillkor. Lika lite som det medför något understöd kräver det ekonomiska uppoftningar. Också undervisningen är gratis och utan förpliktelser.

Men det kostar själslig energi och uthållighet. Du kan visserligen periodvis leva på en religiös känsla. Men för ett regelbundet religiöst liv fordras ständig viljeansträngning.

Om du ännu inte nått dit bör det dock inte avskräcka dig från att uppsöka en präst. Gud skall besvara uppriktighet i avsikterna med att skänka dig den erforderliga nåden.

Det kostar den personliga självständigheten som krävs för att vandra den väg man en gång insett vara den rätta, oavsett vad "världen" tycker och säger, t.o.m. om "världen" är våra närmaste.

Har då inte den gamla moderkyrkan, våra fäders Kyrka som skänkt oss den kultur och civilisation vi västerlänningar så länge njutit frukterna av, rätt att be: - Låt mig bli hörd; hörd bland världens alla övriga röster! Mera kräver den inte av dem som står utanför. Ty den har övertygelsen att sanningen skall segra, bara man är beredd att fördomsfritt lyssna till den.

Därför kan Kyrkan avsluta denna vädjan med att säga om sig själv vad dess instiftare sade:

"Var och en som är av sanningen hör min röst."

